

LEXCOMM

Solicitors & Barristers

**LỰA CHỌN, LÀM VIỆC VỚI CHUYÊN GIA VÀ
BÁO CÁO CỦA CHUYÊN GIA**

**Lương Văn Trung – Partner
MCIArb, VIAC Arbitrator, VI Arb President**

1. YÊU CẦU CƠ BẢN ĐỐI VỚI CHUYÊN GIA

- **Sự độc lập**
- **Uy tín và trình độ chuyên môn trong lĩnh vực cần làm chứng (independence & authority)**
- **CẦN TRÁNH CHUYÊN GIA:**
 - **Có sự cực đoan về chính trị (đảng phái)**
 - **Quá phòng thủ (gồm cả việc dễ cảm thấy bị tổn thương khi bị hoài nghi về trình độ, năng lực)**
 - **Sự không nhất quán về quan điểm hay hiểu biết (với các bài viết, sách hay lời chứng trước đó)**
 - **Không sẵn sàng nhường nhịn một số vấn đề (luận điểm) có tính chiến lược**

2. LÀM VIỆC VÀ YÊU CẦU CHUYÊN GIA

1. Trao đổi và giải thích cho chuyên gia về “học thuyết” (chủ đề) của vụ việc
2. Cho chuyên gia thấy rõ những gì họ định đóng góp có phù hợp với “ma trận” của các chứng cứ khác không
3. Để chuyên gia nêu ra gợi ý về những gì họ có thể trình bày và những câu hỏi họ có thể trả lời
4. Chỉ thị cho chuyên gia cần nhất quán ngay từ đầu
5. Luật sư và chuyên gia cần để ý đến sự linh hoạt (cách nêu ý kiến) khi xem xét đến các chứng cứ và lập luận mới.

CẦN TRÁNH BỊ CÁO BUỘC HAY ĐÁNH GIÁ CHUYÊN GIA ĐANG LÀM CÔNG VIỆC CỦA LUẬT SƯ BÀO CHỮA

3. QUẢN LÝ VÀ PHỐI HỢP VỚI CHUYÊN GIA

1. Chuyên gia cần biết rõ những điều xung quanh ý kiến của họ cũng như mức độ phù hợp cho vụ việc.
2. Chuyên gia nên tham gia vào quá trình thảo luận về những vấn đề cần ý kiến chuyên gia để tránh trùng lặp hoặc thiếu sót. Nếu có nhiều chuyên gia thì nên để họ đánh giá ý kiến của người kia.
3. Chuyên gia cần thấy thoải mái khi ý kiến của mình bị thách thức và cần cho luật sư biết điểm mạnh và điểm yếu của họ trong ý kiến của mình.
4. Chuyên gia và luật sư cần phối hợp trong quá trình soạn ý kiến để đảm bảo cả hai đều đang đi đúng hướng.
5. **KHÔNG NÊN LẠM DỤNG SỰ DỄ THỎA HIỆP CỦA CHUYÊN GIA VỀ Ý KIẾN ĐƯA RA**

4. BÁO CÁO CỦA CHUYÊN GIA

1. Báo cáo không những phải khách quan mà còn phải hướng đến người đọc: HĐTT. Cần thuyết phục được HĐTT là báo cáo đó công bằng, hợp lý và đáng tin cậy hơn báo cáo của chuyên gia của bên kia.
2. Cần cho chuyên gia biết về HĐTT, lĩnh vực chuyên môn và kinh nghiệm.
3. Báo cáo cần bám vào các luận điểm.
4. Đơn giản, dễ đọc, dễ hiểu đối với người không có chuyên môn về lĩnh vực đó. Tránh dùng thuật ngữ khó hiểu

5. BÁO CÁO PHẢN HỒI

1. Chuyên gia phản hồi cần phải nỗ lực hơn khi làm báo cáo phản hồi báo cáo của chuyên gia bên đối tụng để có thể đối phó với báo cáo đó.
2. Chuyên gia phản hồi cần đánh giá những vấn đề thực sự quan trọng khi phản hồi (không nhất thiết phải tranh luận từng điểm như bản ý kiến của luật sư). Phải hết sức cân nhắc khi chỉ trích ý kiến của chuyên gia bên kia.
3. Xác định và tập trung vào các giả định của chuyên gia bên kia, nhất là các giả định ần ý mà có thể giúp đưa ra các kịch bản thay thế trên giả định đó để đưa ra kết luận khác.
4. Dùng chính luận điểm của chuyên gia bên kia và mở rộng đến nhiều hệ quả có logic để cho thấy kết luận của chuyên gia đó có thể không đúng, không đủ hoặc vội vàng.

6. CHUYÊN GIA SẼ ĐƯỢC THẨM VẤN THỂ NÀO

1. Chuyên gia có độc lập hay không?
2. Chuyên gia có đạt tiêu chuẩn hay không?
3. Các luận điểm tại bản ý kiến chuyên gia có nhất quán với các luận điểm mà chuyên gia đó từng nêu ra trước đây hay không?
4. Chuyên gia có dựa trên những hướng dẫn phù hợp và giả định thực tế phù hợp hay không?
5. Chuyên gia có sử dụng phương pháp luận phù hợp và áp dụng nó đúng cách hay không?
6. Nêu những vấn đề không được đề cập cụ thể tại bản ý kiến nhưng được thừa nhận rộng rãi trong lĩnh vực của chuyên gia đó. Chuyên gia thường sẽ không chuẩn bị cho các câu hỏi như thế, do đó sẽ dễ dàng thừa nhận => thể hiện sự mâu thuẫn của ý kiến chuyên gia đó hoặc làm chuyên gia đồng tình với ý kiến của chuyên gia bên mình.

LEXCOMM

Solicitors & Barristers

Lexcomm Vietnam LLC is a premier full-service commercial law firm licensed to practice in Vietnam

HO CHI MINH CITY OFFICE

Unit 2105-07, Level 21, Saigon Trade Center
37 Ton Duc Thang Street, District 1, Ho Chi Minh City, Vietnam
Tel: +84 28 3936 5018 – Fax: +84 28 3936 5019

HANOI OFFICE

Level M, Hong Ha Center
25 Ly Thuong Kiet Street, Hoan Kiem District, Hanoi, Vietnam
Tel: +84 24 3971 0888 – Fax: +84 24 3971 0999

Website: www.lexcommvn.com